

Poznań, dnia 14 października 2025r.

Pan Jacek Cichocki
Szef Kancelarii
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do prośby skierowanej do Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) o przedłożenie opinii do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (wraz z autopoprawką przesłaną 24 września br.) przekazuję poniżej szczegółowy komentarz.

Projekt wprowadza m.in. następujące zmiany:

a) Wykreślenie obowiązku przekazania do dnia 30 września organowi dotującemu informacji o planowanej liczbie „odpowiednio dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju, uczniów, wychowanków, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych”.

Projektodawca uważa, że obowiązek ten jest pretekstem do pozbawienia należnego finansowania za pierwsze miesiące działalności (od września/października do grudnia), mimo, że jeśli chodzi o placówki powstające po 30 września, to nie mają one nawet możliwości spełnienia tego obowiązku.

Rodzi się pytanie, w jaki zatem sposób i z jakiego źródła finansowego Projektodawca wyobraża sobie przekazanie dotacji na uczniów, wychowanków, dzieci... ?

b) Doprecyzowanie, że dotacje dla oświaty niesamorządowej mają co do zasady charakter podmiotowy, a charakter celowy odnosi się wyłącznie do wydatków na realizację zaleceń zawartych w orzeczeniach i indywidualnych programach, wymienionych w art. 35 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych.

Projektodawca przyznaje jednak, że organy samorządów terytorialnych zazwyczaj prawidłowo dokonują kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji, traktując tę dotację jako dotację podmiotową i w związku z tym ograniczają się do kontroli prawidłowości danych przekazanych do jej wyliczenia i sprawdzenia, czy została wydana w ramach uprawnionego podmiotu (szkoły lub przedszkola).

c) Doprecyzowanie, że wszystkie pochodne od wynagrodzenia (w ramach dotychczasowych kwot przekazywanych dotacji), w tym premie, dodatki do wynagrodzenia, ekwiwalent za urlop i zasiłki mogą być sfinansowane z dotacji.

ZGWRP przychyliła się do pomysłu, aby wyraźnie wskazać na pochodne od wynagrodzenia – obowiązkowe dodatki wchodzące w skład wynagrodzenia i płatne świadczenia wynikające z przepisów prawa, ale już nie premie czy ekwiwalent za urlop – decyzję o których podejmuje samodzielnie pracodawca.

d) Doprecyzowanie, że odpisy amortyzacyjne oraz odsetki i prowizje od kredytów inwestycyjnych stanowią także wydatki bieżące o jakich mowa w art. 236 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.247.15.2024

Data wpływu 22.10.25r.

ZGWRP komentuje: przede wszystkim amortyzacja nie jest wydatkiem (stanowi koszt uzyskania przychodu rozłożony w czasie (poprzez odpisy amortyzacyjne, które są ujmowane w księdze przychodów i rozchodów). Oznacza to, że nie wiąże się z realnym przepływem pieniędzy w momencie dokonania odpisu, ale odzwierciedla zużycie środka trwałego i obniża dochód do opodatkowania w kolejnych okresach. Z czego jasno wynika, że odpisy amortyzacyjne to nie są wydatki bieżące.

e) Doprecyzowanie kwoty, jaką szkoła lub przedszkole może wykorzystać na koszty i wydatki ogólne ze środków otrzymanych na naukę i rehabilitację dzieci niepełnosprawnych.

ZGWRP komentuje: przepisy jasno precyzują kwoty, jakie szkoła może wykorzystać na koszty i wydatki związane z organizacją kształcenia specjalnego. W przypadku przedszkoli ta kwestia wymaga jasnego doprecyzowania, ale poprzedzonego dogłębną analizą różnych propozycji rozwiązań. Zaproponowane przez Projektodawcę rozwiązanie, czyli równowartość 120% dotacji na dziecko bez orzeczenia w danym oddziale pokryte z dotacji na dzieci z orzeczeniem na ogólne koszty funkcjonowania placówki, wymaga wyjaśnienia. Nie jest jasne, dlaczego proponuje się akurat 120%? Jeżeli na organizację kształcenia specjalnego dotowane przedszkole otrzymuje wyliczone środki w kwocie potrzeb oświatowych to kwota na bieżące utrzymanie nie może być wyższa niż kwota na utrzymanie dziecka nie posiadającego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego czyli maksymalnie 100% przekazywanej dotacji wyliczonej w danej JST na podstawie Podstawowej Kwoty Dotacji (PKD).

f) Doprecyzowanie, że koszty i wydatki mogą być dokonane: przelewem bankowym z dowolnego rachunku organu prowadzącego, gotówką, kartą płatniczą, notą księgową lub za pobraniem.

ZGWRP nie popiera tego pomysłu. Stoimy na stanowisku, że wydatki, które będą wykazywane przy kontroli rozliczenia dotacji, powinny być dokonywane z rachunku (lub w ramach rachunku), na który zostaje przekazywana dotacja. Ewentualne doprecyzowanie przepisu powinno uwzględniać tę konieczność. Jeżeli wydatki rozliczane w dotacji (pieniądze publiczne) będą dokonywane ze wspólnego rachunku to zespół kontrolujący będzie miał dostęp do informacji o działalności organów, co do których kontroli nie posiada podstawy prawnej (np. stowarzyszeń, firm, osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą i innych)

g) Doprecyzowanie zasad przeprowadzenia kontroli, w tym określenie wzorca kontroli.

ZGWRP akceptuje pomysł stworzenia wzorca kontroli, ale podstawa i sposób przeprowadzenia kontroli musi uwzględniać zasady gospodarowania środkami publicznymi

h) Przeniesienie na poziom ustawowy i ujednolicenie terminów do rozliczenia wykorzystania dotacji (do 31 stycznia) oraz comiesięcznej informacji o liczbie dzieci (do 10 dnia miesiąca)

ZGWRP popiera zaproponowany zapis.

i) Doprecyzowanie, że w trakcie kontroli rozliczenia dotacji, niesamorządowe szkoły i przedszkola mogą z własnej inicjatywy dokonać korekty w rozliczeniu wykorzystania dotacji.

ZGWRP kwestionuje zaproponowany zapis. Kontrola wymaga ogromnego nakładu pracy, którego celem jest sprawdzenie poprawności działania – w tym przypadku: rozliczenia dotacji. ZGWRP ma obawy, że będzie traktowana bardzo przedmiotowo i wykorzystywana za każdym razem do testowania prawidłowości rozliczeń, bez konsekwencji.

j) Zastąpienie uchwał 314 powiatów i 2 477 gmin odesłaniem do odpowiednich przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej oraz jednym rozporządzeniem określającym szczegółowy tryb i sposób rozliczania dotacji wydanym przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

ZGWRP popiera wprowadzenie takiego zapisu. Proponujemy również, aby to administracja rządowa przejęła obowiązki związane z kontrolą dotacji w miejsce administracji samorządowej. Pozwoli to uniknąć wielu sytuacji kończących się często w sądach. Centralna jednostka zatrudniająca specjalistów, zajmująca się jedynie kontrolą rozliczania dotacji oświatowych, wprowadzi równe traktowanie podmiotów oraz ograniczy ryzyko popełnienia błędów podczas kontroli.

k) Uchylenie możliwości egzekucji ze środków dotacji, poprzez uchylenie w art. 49 ust. 2 w brzmieniu: "Ust. 1 nie dotyczy egzekucji prowadzonej w przypadku stwierdzenia, na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, obowiązku zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości."

ZGWRP negatywnie opiniuje propozycję likwidacji przepisu dot. egzekucji w przypadku obowiązku zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (...)

l) Wprowadzenie dodatkowych przesłanek umożliwiających wznowienie postępowania administracyjnego, w którym szkoły i przedszkola samorządowe mogłyby odzyskać niesłusznie odebrane im środki dotacyjne.

ZGWRP negatywnie opiniuje propozycję umożliwiającą wznowienie zakończonych postępowań administracyjnych.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Republiki Polskiej

Stanisław Jankowski

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

